

KOMEDİ ÜZERİNE

Komedi ve tiyatro insanların kopamayacağı şeylerdendir. Zira, kökeni oldukça eski olan ve Antik Yunan'da ortaya çıkan pek çok şeyin aksine yok olmadan günümüze kadar gelmiştir. Çünkü gülmek insanın en temel ihtiyaçlarından birisidir. Peki "komedi" ve "tiyatro" kelimeleri nereden gelmiştir?

"Komedi" kelimesi Antik Yunan'daki "köy eğlencesi, festival" manalarına gelen "komoidia" kelimesinden gelmiştir. Tiyatro kelimesi ise İtalyancadaki "teatro" ya da Fransızcadaki "theatre" kelimelerinden gelmektedir ve bu kelimeler "sahne gösterisi" anlamına gelir. Antik Yunan'daki komedi normal bir hikayenin komik versiyonu gibidir. Dönemin en önemli mizah unsuru, insanlar üzerinden yapılan iğneleme ve şakalardır. Antik Yunan'dan sonra komedi değişmeye başlamıştır ve ortaya daha basit konuları ele alan Roma Komedişi çıkmıştır. Roma komedişi tiyatrodaki Antik Yunan'da ortaya çıksa bile komediyle birleşmesi ve esas gelişimi Orta Çağ'da olmuş, tiyatro sokağa inmiş ve halk tiyatroları kurulmuştur. Lakin tiyatronun gelişimini Dünya tarihinden bağımsız ele almak imkansızdır. Sözelimi Fransız Devrimi ile birlikte komedi ve tiyatro hareketli dünya ile birlikte tekrar toplumsal konuları ele almaya başlar. Tüm bunlar olurken İspanya'da yanlış anlaşılmalara, kafa karışıklıklarına, entrikalar gibi konuları ele alan İtalya'da ise metnin önemsiz olduğu ve hareketler ile güldürmeyi amaçlayan "stereotype" yani tiplerini kullanan cahil, çiftçi, kaptan, doktor gibi komedi türü gelişim göstermiştir. İtalya'da ortaya çıkan gelişim tipleri komedi ise Avrupa'da pek çok kişiyi etkiledi ve komedinin yeni normu oldu. Fakat komedi ve tiyatro evrenseldi ve İtalyanların keşfi ile başlayan bu süreçte, Almanlar müzikal tiyatroyu yaptılar. Bu türde yazılan müziksiz ve müzikli eserler tüm Avrupa'da ses getiriyordu artık. 1896 yılında Paris'teki bir oyunda Papa karakterinin söylediği kötü söz ile o tarihe kadar kullanılan görgü kuralı yıkıldı. Daha sonra George Bernard Shaw ironi, kara mizah ve hiciv gibi kavramlara adeta yeniden hayat verdi ve komedi eskisinden çok daha olgun ve çeşitli bir hale geldi. 1. Dünya Savaşı'nda her türlü akıl, kural ve gerçeği reddeden ve saçma şeyleri kullanarak güldürmeyi hedefleyen sürrealizm (gerçeküstücülük) akımı ortaya çıktı. Burada bahsettiğim olaylardan da anlıyoruz ki komedinin pek çok alt dalı vardır. Absürt, tip, durum, töre, entrika, karakter komedişi...

Sözün özü; tarih boyunca insanlar gülmek için pek çok şey yapmıştır. Bir şey onlara komik gelmemeye başladığında gülmeyi bırakmak yerine, gülecek başka yeni şeyler bulmuştur. Siz de bir şeye gülmemeye başladığınızda gülmeyi bırakmak yerine yeni şeyler bulun ve her zaman gülün.

Kaynakça;

<https://edebiyatvesanatakademisi.com/yazi-turleri/komedi-tarihcesi-ozellikleri-ve-turleri/953>
<https://www.nkfu.com/komedinin-tarihi-gelisimi-cesitleri-ve-ozellikleri-turklerde-komedi/>
<https://www.milliyet.com.tr/egitim/komedi-nedir-edebiyatta-komedinin-ozellikleri-nelerdir->
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Komedi> <http://hakkindabilgial.com/komedinin-tarihi-gelisimi/>

Hasan Semih MANTAR
Öğrenci